

Posamezne številke:
Navadne Din 1—
ob nedeljah Din 1-50.

"TABOR" izhaja vsak dan, razven
nedelje in praznikov, ob 18. uri s
datumom naslednjega dne ter stane
mesečno po polti D 12-50, na lo-
sestanje D 20-50, dostavljen na dom
D 14—, na izkaznice D 12-50.
Izsesti po dogovoru.

Naroča se pri upravi "TABORA",
MARIBOR, Jurčičeva ulica št. 4.

TABOR

Posamezne številke:
Navadne Din 1—
ob nedeljah Din 1-50.

UREDNIŠTVO se nahaja v Mar-
iboru, Jurčičeva ul. št. 4, I. nad-
stropje. Telefon intern. št. 270.
UPRAVA se nahaja v Jurčičevi
ulici št. 4, pritislo, dno. Tele-
fon št. 24. — Št. 53 poštekovni
račun št. 11.757.

Na naročila brez denarja se ne
odgovarja. — Kolokopli se ne vračajo.

Leto: IV. — Številka: 199.

Maribor, torek 4. septembra 1923.

Podržavljenje Južne že- leznice.

Maribor, 3. septembra.

Dolgo se je govorilo in pisalo o po-
državljenju Južne železnice. Mednarod-
no-pravna stran tega vprašanja je bila
rešena na konferenci v Rimu. Nepriča-
kovano pa je vlada odredila ratifikacijo
rimske konvencije. Zgodilo se je to na
način, ki v parlamentarni državi ni obi-
čajen in ki nasprotuje ne le duhu, am-
pak tudi besedilu ustave. Pričakovati je
bilo, da bo vlada predložila konvencijo
parlamentu. Tu bi bila prilika, da bi se
vprašanje temeljito razčistilo. Za pre-
vzetje tako velikega podjetja so potreb-
ne razne predpriprave, če hočemo, da
prehod iz enega režima v drugega ne za-
stane bolestinam samih korenin podjetja.
Zgodilo se je, da je vlada pod »strokov-
njaskim« vodstvom prometnega mini-
stra g. dr. Jankovića prevzela podjetje v
državno upravo takorekoč revolucionar-
sko. Kar čez noč je bila razglašena na-
redba prometnega ministra, da uprava
Južne železnice še to noč preide v držav-
ne roke. Ta naglica je presenetila ne sa-
mo uslužbence Južne železnice, ampak
tudi vso javnost. Še hitrejša je bila
ratifikacija rimske konvencije. O za-
kovi je sklepal ministrijski svet in naročil
rimskega poslanika, da naj konvencijo
podpiše in ratificira. Takšno brskira-
nje parlamenta si lahko dovoli na pr.
Museolini; izgleda pa, da se je radikalna
stranka kljub svoji častiljivi starosti
začela z mladeniško vneto učiti faš-
tovskega katekizma. Če se vglavimo
v izjavo, ki jo je podal beograjskim no-
vinarjem prometni minister g. dr. Jan-
ković, nam postane vladna naglica neko-
liko jasnejša. Tu namreč slišimo ostre
besede na račun nezadovoljnih železni-
čarjev in aluzije o zvezi med njihovimi
raznimi gibanji in »skritimi elemen-
ti«. Tudi v uradnem razglasu namiguje
g. minister podržavljenim železničarjem:
»Ne delajte nam težav, služite zvesto in
se zadovoljite z novimi pravilnikom! Gle-
te »skritih elementov« smo že svojčas
»sestali«. Menda je uvidel tudi g.
minister, da so bili njegovi strahovi na
smaj in na zmotraj — votli. Mislimo pa,
da so podržavljenje Južne železnice po-
srečili partijski interesi sedanje radi-
kalne vlade. Bojimo se, da bomo imeli
odselej večkrat priliko posvetiti v ozad-
je novega državnega podjetja. Že takoj
v prvem hipu se je pojavila med uprav-
niški podržavljen Južne železnice »par-
tijska« oseba g. Ivana Hribarja, ki je na
svoji postri življenjski poti srečno privo-
nil do — železničarja. G. Hribar ni stro-
kovnjak kakor g. Deroko, temveč je v
publijski upravi eksponent radikalne
stranke. Njegova brezobzirna politična
morala nas navdaja z dvomom, da bo
močelovanje izrazitega politika ko-
risilo razvoju podjetja, ki zahteva bolj
ko katero drugo podjetje, da se uveljavi
načelo: the right man on the right place.
Ne želim bi, da bi v upravi podržavljene
Južne železnice zavladal sistem stran-
karske protekcije, ki spremlja radikalno
stranko na vseh njenih poteh. Lepe, po-
hvalne besede je zapisal g. minister dr.
Janković o osebi Južne železnice, po-
vdarjajoč zlasti njegovo strokovno uspo-
sobljenost. Ne želim bi, da bi te besede
ostale lepa dekoracija kot je bila ob-
ljuba g. Hribarja na mariborskem kolo-
deoru, da bo strogo in objektivno izvr-
ševal zakona. Da, strokovna usposoblje-
nost bodi prvi, a strankarska pripadnost
nato drugi moment, a čemur seveda ni reče-
no, da bi smela država trpeti na želez-
nični defektista.

O samem načelu podržavljenja želez-
nice obstaja zelo strokovna literatura. Cu-

Militarizacija železničarjev ukinjena.

Maribor, 3. septembra. Na ukaz
ministrstva za promet je bila nocoj ob
polnoči ukinjena militarizacija železni-
čarjev. S tem so odpravljene vse mere,
ki jih je s tem v zvezi podvela vojaška
oblast.

Ogrömna katastrofa na Japonskem.

Strahovit potres, 100.000 ljudi izgubilo življenje. — Več mest popolnoma poru-
šenih. — Več vlakov razbitih.

London, 2. septembra. Japonsko je
zadela v soboto strahovita nesreča. Na
južnovzhodnem delu otoka Nipona se je
pojaval močan potres, ki je popolnoma
porušil eno najlepših japonskih mest,
središče japonske trgovine Jokohama. O
tem poročajo iz Shangaia nasledno:

V Tokiju in Jokohami je izgubilo
življenje nad 100.000 ljudi. V tokijskem
arsenalu je vsled potresa nastala eksplo-
zija, ki je umrla več tisoč ljudi. Mesto
Atamo je popolnoma porušeno. Samo tu
je izgubilo življenje 7000 ljudi. Mesto
Ka je poplavlila visoka plima, ki je na-
stala vsled tega, ker so potresni valovi
razgibali morsko dno in vrgli valove
daleč na obale. Pri Sasaki se je porušil
velik tunel in pokopal čez 600 ljudi. Vsi
vlaki, ki so ob tem času vozili v smeri
proti Tokiju, so bili vrženi s tira in
uprav pomandrani. Obalo pri Jokohami
je morje popolnoma zalilo.

Vesti o potresu v Jokohami kažejo,
da je to največja potresna katastrofa,
kar jih je bilo v zadnjem času. Zadela
je najlepše in gospodarsko največje kra-

(Kakor poročamo na drugem mestu, je
tudi vodstvo tukajšnje demokratske
stranke posredovalo potom demokrat-
skega parlamentarnega kluba za uklinje-
nje militarizacije. Ured.).

je ob Japonski obali. Zadnji potres je
prizadel niponski otok I. 1896, ko je pre-
tresel severno obalo in pokopal 27.000
človeških žrtev. Mesto Jokohama leži
južnoizhodno ob morju. Razvilo se je v
zadnjih desetletjih iz preproste rebiške
vasi, ki je nudila pravkar otvorjenemu
svetovnemu prometu ugodno pristanišče.
V zadnjem času je Jokohama štela pri-
bližno pol milijona prebivalcev. Razde-
ljena je bila na tri strogo ločene dele. V
istočnem delu so bila velika evropska
skladišča, trgovine, hoteli z najmoder-
nejšim komfortom, banke itd. V sred-
njem delu so bili uradni zavodi, v za-
padnem pa se je razprostiralo tipično ja-
ponsko mesto z majhnimi, prenapolnje-
nimi hiškami. Iz Jokohame so izvažali v
glavnem svilo in svilene tkanine, les in
porcelan. V tem pristanišču so izkrea-
vali največji evropski parniki; posebno
velika skladišča so imele nemške paro-
plovne družbe. Jokohama je imela vedno
izvrstne zveze z Ameriko in Avstralijo.
Katastrofa tega mesta in okolice tedaj
pomeni za Japonsko veliko nesrečo. Ko-
likor smemo verjeti nejasnim vestem, je
zadel potres tudi glavno mesto Tokij.

Spor med Češkoslovaško in Bolgarijo.

Bolgarska vlada namerava izgnati Čehoslovake.

Praga, 31. avgusta. »Prager Presse«
izve, da je češkoslovaška vlada izgnala
iz države več bolgarskih dijakov, ki so
izzivali pri pogrebu umorjenega bivšega
poslanika Daskalova. Danes je tukajšnji

bolgarski poslanik protestiral v ministr-
stvu zunanjih zadev. »Narodni Politika«
piše, da bo bolgarska vlada odgovorila
z represalijo: izgnala bo iz Bolgarije vse
češkoslovaške državljane.

Konflikt med Italijo in Grčijo.

Italija se ne pokori Zvezi narodov. — Grški protipredlog. — Konflikt med
Italijo in Grčijo.

Rim, 2. septembra. (Stefani). Kakor
poročajo listi, je italijanska vlada trdno
odločena vztrajati na stališču, da Zveza
narodov ni kompetentna odločati o sporu
med Italijo in Grčijo. Zdi se pa, da bi
ne bila nasprotna podveči se odločitvi
mednarodnega razsodišča v Haagu, če bi
Zveza narodov ne bila istega mišljenja.
V tem slučaju bi to mednarodno razso-
dišče odločilo ali je Zveza narodov kom-
petentna ali ne in če bi bil sklep raz-
sodišča pritrjevalen, bi se Italija najbr-
že vdala.

London, 2. septembra. Iz Aten po-
ročajo: Angleški poslanik je sporočil
atenski vladi, da Italija ne bo sprejela
odločitve Društva narodov v grško-itali-
janskem konfliktu.

Rim, 2. sept. Mussolini je pri velepo-
slaniški konferenci protestiral zoper to,
da bi se Društvo narodov vmešavalo v
italijanske narodne zadeve. »Popolo di
Italia« pravi, da Italija ne bo dovolila
intervencije veleposlaniške konference,
če manj pa razsodišča Društva narodov.

Deset kaznjencev pobegnilo iz zagreb-
skih zaporov.

Zagreb, 2. septembra. Včeraj je
pobegnilo iz tukajšnjih sodnih zaporov
10 kaznjencev, med njimi tudi neki na
19 let ječe obsojeni morilec. Kaznjenci
so si izkopali luknjo v zidu in sicer s
pomočjo žile in železnih jedilnih posod.
Konali so tri dni. Pri inspekciji so luk-

njo spretno zakrili. Sedem so jih že uje-
li, druge pa še vedno zasledujejo.

Smrt odličnega tenorista.

Bruselj, 2. septembra. Tu je umrl
slavni tenorist Ernest von Dick, ki je
bil znan posebno po svojih ulogah v
Wagnerjevih operah.

je se mnogo argumentov za podržavlje-
nje, a mnogo tudi proti. V tem slučaju
se nam zdi podržavljenje docela umest-
no in zdravo, ne v zadnji meri tudi iz
zunanje-političnih razlogov. Država, ki
bo sedaj razpolagala z vsemi programi,
bo mogla regulirati tarife v smislu svoje
carinske politike in se bo pri določeva-
nju tarifov ravnala izključno le po last-
nih interesih. Če bo uprava železnice res
dobra, pomeni podržavljenje plus; ako
pa bo tudi sem zanešana tista ozkosr-
nost in korupcija, ki je državi naprtila
že toliko zla in ki najbolj otežkoča spo-
razum med plemeni in pokrajinami — te-
daj je podržavljenje minus tako v poli-
tičnem kakor zlasti v gospodarskem o-
ziru.

Podržavljenje Južne železnice je veli-
kega pomena osobito za naše mesto, za
Maribor. Dejstvo je, da se ima Maribor
zahvaliti ravno Južni železnici za svoj
zvrst in napredek. Odkar je Južna že-
leznica zgradila progo proti Trzinu in u-
stanovila v Mariboru svoje delavnice,
je začel njegov pomen rasti, z njim vred
pa tudi število prebivalstva. Kmalu se
je oprijela mariborskih tal industrija in
veletrgovina, ki se je zlasti po novi po-
litični razmejitvi — po letu 1918 — raz-
vila tako zadovoljivo. Temelj vsemu to-
mu je položila Južna železnica. S tem, da
je to veliko podjetje prešlo v upravo na-
še države, je v nacionalnem oziru stor-
jen korak naprej. Država bo imela veli-
k interes na tem, da zaposli pri svojem
podjetju nacionalne elemente. Pravi us-
peh pa zavisi tudi v tem primeru od
širokoprsnega pojmovanja nacionalnih
interesov, od eliminiranja strankarskega
dobičkarstva. Maribor je zelo zainteresi-
ran na Južni železnici in želi, da bi dr-
žavna uprava ne le ohranila, marveč tu-
di dvignila njen sloves. S tem bo kori-
stila vsej državi, ki potrebuje dobrih
prometnih cest kakor zdravo telo polno
krvnih žil!

Politične vesti.

* Demokratski klub proti militariza-
ciji železničarjev. Mariborsko oblastno
načelstvo demokratske stranke je — ka-
kor znano — interveniralo zoper milita-
rizacijo železničarjev. Te dni je dobilo
od Demokratskega kluba v Beogradu
slednji dopis, datiran dne 30. avgusta t.l.:
»Čast mi je izvesti vas, da smo danes
učinili prestavku kot Min. Saobraćaja po
vašem pismu br. 751 od 27. o. m. i molili
ga, da opozove naredbu o pozivu želez-
ničara na vojno vežbu za neodredjeno
vreme, pošto su razlozi, koje ste nam do-
stavili, sasvim opravdani, a štrajk nije
bio uperen protivu države i njene celi-
ne, već isključivo radi ekonomskog po-
boljšanja železničara. Prijateljske po-
zdrave svima našim prijateljima. Sekre-
tar gl. odbora: Svetozar R. Gjorgjević«

Tokio v ognju.

Ob sklepu lista smo prejeli najnovej-
še poročilo iz San Francisco, da je To-
kijo, glavno mesto Japonske, v plamenu.
Porušeni je mnogo poslopj. Ranjenih
je ogromno ljudi in mnogo mrtvih. Po-
žar prodira v notranjost mesta.

BORZA.

Curih, 3. septembra. (Izv.) predvor-
za. Pariz 31.40, Beograd 5.90, London
25.19, Berlin 0.0050, Praga 16.40, Milan
23.60, Newyork 554.25, Dunaj 0.0078, žig.
krone 0.0078, Budimpešta 0.03 ena osmina
Varšava 0.023, Sofia 5.20.

Dnevna kronika.

— **Klerikalci in nemčurji.** Naši klerikalci so zelo hudi, če jim kdo pove v obraz resnico, da koketirajo z nemčurji. Sicer pa je že star pregovor, da resnica v oči bode! Njihove zveze z nemčurji pa gredo celo tako daleč, da so ti njihovi zmeceni. Znamo nemčur Woschnagg v Šostanju je dal za orlovski zlet v Šostanju 20.000 K podpore, za delavski zlet, zlet onih delavcev, katere izkorišča, pa — 400 K. Pa naj še kdo trdi, da klerikalci nimajo zvez z nemčurji!

— **Pangermanska manifestacija v Špilju.** Dne 8. tm., v soboto, se bo vršila tik ob naši državni meji v Špilju velika pangermanska slavnost, odkritje spomenika v bojih proti Jugoslovenom za »osvobojenje« Špilja padlim Avstrijcem, ki bo obenem tudi spomenik »osvoboje-nja« Špilja. Slavnost se bo vršila v velikem stilu, udeležile se je bodo razne avstrijske vodilne politične osebnosti, društva, vojaške organizacije itd. in bo imela nekaj demonstrativen značaj proti »nepravilni« meji. Na tej slavnosti nameravajo Nemci govoriti tudi o »nemških« mestih Mariboru, Celju, Ptuj itd., ki se nahajajo v »jugoslovenskem suženjstvu«. Kakor se govori, se nameravajo te manifestacije udeležiti tudi številni Nemci iz Maribora in drugih naših krajev kot zastopniki »neodrešenih«. Pozivamo naše oblasti, da ukrepejo ob meji vse potrebne odredbe in ugotove, kateri naši državljani nemške narodnosti se bodo udeležili sobotne pangermanske demonstracije in manifestacije v Špilju.

— **Zamenjava 10-dinarskih bankovcev.** S sklepom upravnega odbora Narodne banke se vzamejo iz prometa 10-dinarski bankovci državne izdaje. Zamenjava se vrši pri vseh podružnicah Narodne banke do 10. februarja 1924. Po tem roku zgube ti bankovci svojo vrednost ter se še do 10. junija 1924 zamenjujejo samo pri centrali Narodne banke v Beogradu.

— **Polletni podkovski tečaj na drž. podkovski šoli v Ljubljani** prične dne 1. oktobra. Prošnje, opremljene z rojstnim listom, domovinskim listom, šolskim spričevalom, učnim spričevalom, navedenim spričevalom in ubožnim listom je vložiti najkasneje do 15. septembra pri ravnateljstvu državne podkovske šole v Ljubljani. Učenci dobivajo redno državno podporo ter imajo prosto stanovanje, za hrano in učne knjige pa morajo skrbeti sami.

— **Sprejemanje jugoslovenskih državljanov v avstrijsko državno zvezo.** Avstrijski zvezni kancelarijat za notranje zadeve je z odlokom št. 41.450 z dne 21. avgusta t. l. odredil, da se sme podeljevati avstrijsko državljanstvo samo tistim osebam iz Jugoslavije, ki dokažejo, da so izstopile iz jugoslovenske državne zveze. Dokazilne listine morajo interese ti dobiti pri pristojnih jugoslovenskih oblasteh. Brez takega potrdila zamorejo prosilec dobiti samo zatrdilo, da se jim podeli državljanstvo, nikakor pa ne državljanstvo samo.

Bruno Rotter:

Ponesrečena tura v Savinjske Alpe.

Odpeljala sva se s tovarišem Vj. dne 23. junija 1923, ob 23.50 uri vkljub slabemu vremenu in še slabšemu stanju barometra ter pršečemu dežju v Ljubljano, da prelezava Savinjske Alpe. Dospevši do Zidanega mosta so »vremena Kranjcem« se zjasnila, zagledala sva prve »zvezdice« zale, tako da smo vsi štirje, vstevši najini sopotnici S. in M. pričakovali najlepše jutro. V Zagorju sta zapustila naju deklica mlada, in v znak žalosti sva dre-mala do »bele« Ljubljane. Dospevši ob 4.04 uri tja, naju obvesti prijatelj France, kateri je naju čakal, da se je naša turist-ka vesled prelabega vremena zbalala in skesala ter ostala doma.

Žal mi je bilo, da sva ostala sama, ker pa je delalo vreme sakramiljonsko kisle obaze, udala sva se v usodo ter se odpeljala ob 5.20 proti Kamniku. Medpotoma sem zvedel, da je pot v Kopačce jako slabo markirana in strma, kar me je napotilo, da sem jel premišljati, kajti nahrbtnik je bil nabasan »za počit« in nisem hotel šele iskati, da »bi gladil steze«.

Ko dospem ob 6.32 v Kamnik, sem bil

— **Prijeten in jajeast okus** je znak te- stemu »Pekatec«. Ako jih kuharica skrb- no pripravi, je ni boljše jedi te vrste.

— **Sveteče barve.** Ameriški listi po- ročajo, da se je ravnatelj neke kemične tovarne v Kaliforniji posrečilo odkriti barve, ki se tudi v temi svetijo. Sveteče barve se izdelujejo iz školjk na poseben kemičen način. Izumitelj osnuje poseb- no tovarno z osnovno glavnico 300.000 dolarjev, ki bo izdelovala te barve. Sve- teče barve se bodo uporabljale v prvi vrsti za razne napise.

— **Razstava gob.** Dne 9. in 10. tm. se bo vršila v Gradcu velika razstava užit- nih in neužitnih gob, ki rastejo na ozem- lju avstrijske Štajerske. Taka razstava bi bila tudi pri nas umestna, ker bi se na njej javnost seznanila z užitnimi in strupenimi gobami.

— **25-letnica vladanja** je slavila dne 31. avgusta nizozemska kraljica Vilhel- mina, ki je bila leta 1898 proglašena pol- noletno ter tega dne nastopila vladu, kot naslednica Jurija III. Ob tej priliki so se vršile v Haagu velike jubilejne svečanosti, katerih se je udeležilo nad 100.000 ljudi.

— **Velika tatvina na španskem posla- ništvu v Berlinu.** Pred par dnevi je iz- ginilo na španskem posla ništvu v Berli- nu, tik pred svečano večerjo, ki jo je priredil poslanik, vse srebrno jedilno o- rodje, dar španskega kralja Alfonza. O storilcih ni nobenega sledu. To je v zad- njem pol letu že druga taka tatvina v Berlinu.

Naše poštne in brzo- javne naprave.

Poštni minister je pred par dnevi po- dal beograjskim novinarjem nekaj izjav o stanju naših pošt in brzojavnih na- prav, iz katerih posnemamo sledeče:

Poštni promet

izkazuje glasom statističnih podatkov od leta 1919 do 1922 stalni napredek in raz- voj. Leta 1919 se nam nudi sledeča slika: Za notranjo državo je bilo oddanih 10.843.190 navadnih pisem, za inozemstvo po 4.241.392 navadnih in 6.094.345 pripo- ročenih pisem. Denarna nakazila znaša- jo skupno 259 milijonov dinarjev. Leta 1921 je naraslo število navadnih pisem za tuzemstvo na 151.749.192, priporočenih pa na 12.320.308, denarnih pisem je bilo od- danih 385.885, poštne zavojčke 1.095.575 komadov, denarna nakazila pa so znašala skupno 105.382.963 dinarjev. V inozem- skem prometu je znašalo število navad- nih pisem 36.334.445 priporočenih 3.155.055 ter 40.350 navadnih poštne ovoje in 42.240 ovojev z navedbo vrednosti. Iz ino- zemstva je prišlo 31.415.908 navadnih pi- sem, 4 milijone priporočenih ter 380.000 poštne ovojev.

Naše brzojavno omrežje

je razdeljeno na posamezne pokrajine kakor sledi: V Srbiji odpade na kvadrat- ni kilometer 165 m brzojavne proge, v Črni gori 186, v Vojvodini 361, v Bosni 164, v Hrvatski 389, v Sloveniji 297, in v

odločen iti skozi Belo na Presedljej, kar sva končno storila.

V Beli smo ob istoimenskem potoku prelagali jestvine iz nahrbtnika v želo- dec, nakar smo pihali proti vrhu, a nas je še pred zadnjim studenčkom, ki sva ga željno pričakovala, da namočiva izsu- šena grla, zasačil dež.

Dospevši na Presedljej (1610 m), odlo- žim vse iz nahrtnika ter poskrijem v borovju, vzamem s seboj edinole spomin- sko knjigo, štampiljko, blazinico in foto- grafski aparat, nakar zajaševa Konja (1803 m).

Jako lep vrh je bil to, a sedaj je pre- prežen tako z žico, da še po travniku lah- ko za njo držiš, seveda se moraš precej pretegniti, drugače je ne dosežeš. Upam, da se ni noben drug vrh tako pregrešil, da mu oblečejo »prislilni jopič«.

Obljubljeno je bilo, da bo pripravlje- na na vrhu škatlja za spominsko knjigo, pa je seveda — ni bilo! Radi tega sem moral nositi vse skupaj zopet nazaj, kar me je strašno jezilo, ker so vsi vedeli, da nosim vsega šmenta na vrhove, tako sem se pa — lagal, a to nevede in nehoti!

Ko sem posilil parkrat Konja, ki se je vedno sramežljivo zavijal v meglo, ka- dar sem aparat obrnil v njega, se vrnem na Presedljej, nabašem zopet vse v na-

Dalmaciji 379. Z zgradbo novih prog se- bo to razmerje znatno spremenilo. V Sr- biji se začasno grade in popravljajo pro- ge, da se doseže vsaj predvojno stanje. Nameravana je zgradba nekaterih novih prog, kakor Beograd—Niš, kjer bo na- peljanih 20 novih žic. Ta proga bo, čim bo to mogoče, podaljšana do bolgarske meje. V načrtu je nadalje tudi direktna zveza Beograd—Cetinje. Brzojavna zve- za Beograd—Split bo še letos dograjena in izročena javnemu prometu.

Telefonsko omrežje

nudi sledečo sliko: V medkrajevnem pro- metu odpada na kvadratni kilometer v Srbiji 186 m proge, v Črni gori 77, v Voj- vodini 662, v Bosni 144, na Hrvatskem 346, v Sloveniji 245 in v Dalmaciji 130 m. V lokalnem telefonskem omrežju odpade na 1 kvadratni kilometer v Srbiji 38.50, v Črni gori 4.4, v Vojvodini 358, v Bosni 132 in Dalmaciji 39 metrov proge. (O Sloveniji manjkajo podatki). Telefonsko omrežje se stalno razširja. Ravnokar se gradijo proge Beograd—Gjevčelija, ki je do Leskovca že dogotovljena ter bo še letos dovršena do Skolja. Druga proga bo tvorila direktno zvezo Beograd—Bu- karešta, ena pa Beograd—Mostar—Ceti- nje. Gradba proge Beograd—Ljubljana se bliža svojemu koncu in bo v 2—3 tednih dogotovljena, s čemur bo omogočena di- rektna zveza med Beogradom in Trstom preko Ljubljane in Beograd—Dunaj pre- ko Maribora. Nadaljne proge bodo vezale prestolico v Budimpešto preko Subotice in v Bratislavo in Prago. Ena proga je do Novega Sada že dovršena.

Brezžični brzojav

je pri nas še v prvih povojih. Sprejemna postaja v Banjici pri Beogradu je za mednarodni promet preslaba. Radio- postaja v Zagrebu je omejena samo za sprejemanje, ne pa tudi za oddajanje po- ročil, dočim je sarajevska brezžična po- staja določena samo za vojaške svrhe. — Namerava pa se v Rakovici zgraditi ena največjih svetovnih brezžičnih postaj, ki bo zamogla vršiti promet celo z Ameri- ko. Manjše radio-postaje dobe poleg tega še Ljubljana, Niš, Skoplje, Podgorica in Novi Sad.

Za poštne promet je dobilo poštno mi- nistrstvo na račun vojne odškodnine 40 poštne avtomobile, ki so razdeljeni ta- ko, da je dobila Dalmacija 9, Bosna 4, Hrvatska 8, Srbija 2, ostanek pa Črna gora.

Kakor sledi iz teh podatkov, je ves naš poštne, brzojavni in telefonski pro- met na potu razvoja in razmaha. Če se bodo uresničili vsi načrti, ki se omenjajo v tem poročilu, bodo naše poštne razme- re kmalu na višku drugih modernih dr- žav.

Madžarski fašisti in Turčija.

Beograd, 1. septembra. Ministrstvo zunanjih zadev je dobilo iz Budimpešte zanesljivo poročilo, da je bivši predse- sednik madžarske vlade Friedrich odpo- slal v Turčijo več svojih zaupnikov, ki bi naj navezali ožje vezi med Turki in madžarskimi fašisti.

hrbtnik nakar kreneva ne baš židane vo- lje proti Korošici, da tam prenočiva in odločiva težko breme.

Na Pragu pri Dedcu (2020 m), kjer je ležal še precej visok sneg, zagledava ko- čo na Korošici, (1807 m). Dal sem svoj običajni »glas«. Nikdo ne odgovori in čimbolj se bližam koči, tembolj se je mo- ja slutnja uresničevala — brezvestni oskrbnik se ni bil gori.

Dospevši do kočice najdeva vse razbito. Poskušam pri oknih — ne gre. Že dvig- nem cepin, da razbijem ključavnico, a pravčasno ukrotilim jezo, zasmilila se mi je kočica, naša last — roka omahne. A še danes mi je žal, da nisem vdrl, ker je bi- lo že pozno popoldne, ko sva lazila okrog kočice.

Odločim se, da greva iskati srčo v Kocbekovo kočico, ki je bila baže priprav- ljena za zimo, kakor je stalo napisano na vratih Korošice.

Utrujena, mokra in divja greva na pot; no, saj je samo eno uro hodat! Sneg se je udiral pod nogami, hoditi sva morala kar »za nosom«, kajti marka- cije so bile vse v snegu.

Okrog 20. ure se privlečeva do Kocbe- kove kočice na Molički planini (1744 m). Ko dospem do nje, se kar prestrašim, in ni- mam besed, s katerimi bi označil pogled,

Dopisi.

Radeče. Po noči od 31. avgusta do 1. septembra so neznan zlikovci vdrl v trgovino g. Kranjca, ter mu pokradli vse manufakturno blago. Slamno in o- stanke blaga niso vzeli. Orožništvo za- sleduje tate.

Celjske vesti.

Mestno gledališče v Celju. Uprava gledališča je uvedla vsled mnogoštevil- nih prijav in velikega zanimanja za gle- dališko sezono 1923-24 abonma A in B. Pol vodstvom g. Železnika se vrše za- marljivo redne priprave in vaje za otvo- ritev sezone okrog 15. sept.

Nesreča pri savinjskem vlaku se je zgodila v sredo, dne 29. avg. v Gaberjih pri Celju. Na tračnicah je sedela neka gluha beračica, katere strojevodja ni mogel pravočasno zapaziti. Vlak ji je odtrgal eno roko in jo je po telesu težko poškodoval. Prepeljali so jo v javno bolnico.

V celjski Narodni dom so vlonili v noči od 1. na 2. septembra doslej še ne- znani fantalini. Ker ni ničesar zmanj- kalo, je sklepati iz tega, da je ponoči- njake privedla do tega čina razposaje- nost ali pa vsled alkohola razgreta lju- bezenska strast.

Glasbena Matica v Celju je pričela v- vpisovanjem v glasbeno šolo v ponde- ljek, dne 3. sept., ki traja do 15. sept. Dne 1. sept. je nastopil službo novi ra- vnatelj glasbene šole znani umetnik iz Zlikovega kvarteta g. Sanein. Poučeval bo vijolino, vijolo, čelo in kontrabas. Klavir bo poučevala že iz prejšnjega šol- skega leta kot odlična pedagoginja dobro znana gđc. Ljud. Novakova. Priglaso- naj se tudi vsi oni, ki želijo posecati po- uk v pihalih in trobilih. Ob zadostnem številu prijav za te predmete, bo dru- štvo nastavilo še posebnega učitelja. Glasbena Matica pričakuje od starih posebnega zaupanja do šole, ki bo pod vodstvom g. ravnatelja Saneina preure- jena po vzoru konservatorija »Glasbe- ne Matic« v Ljubljani.

Novo slovensko podjetje. Ga. Marija Križanič je otvorila s 1. sept. v Vodni- kovi ulici posebno trgovino ženskih ročnih del in vseh potrebnih ter moder- no predtiskarijo.

Drž. dvorazredna trgovska šola v Ce- lju. Razredni (ponavljalni) izpiti prične v ponedeljek, 10. septembra ob 8. uri. Vpisovanje bo v torek 11. septembra od 9. do 11. ure. Sprejemni izpiti bodo v sre- do, 12. septembra ob 8. ure naprej. V četrtek 13. septembra bo ob 9. uri otvo- ritvena sv. maša v cerkvi Marijinega Oznanenja, nato v razredih razlaga šol- in disciplinarnega reda ter razglasitev urnika. Pouk prične v petek, 14. septem- bra. — Ravnateljstvo.

Obiskujte

mestni muzej

v Cankarjevi ulici. Odprt vsako nedeljo od 10.—12. ure. Vstopnina 1 dinar.

ki se nama je nudi. Ta nedkaj tako čed- na kočica je bila v najžalostnejšem stanju. Vrata razbita, enako okna, po tleh vse razmetano, štedilnik raztrt itd. itd. Zaku- riti ni mogoče, ležati tudi ne, še celo mi- za in klopi so bile zamazane.

Utrujena, lačna in žejna začne v ku- hati v samovarju, ki ga je imel na srečo tovariš s seboj — čaj, ki ga pijeva celo noč — brez sladkorja — samo, da si o- grejeva premrzle ude. Slednjič morava v utrujenosti kostmi celo skakati in begati po koči, da se malce ogrejeva, kar je bilo »dokaj prijetno«.

Grozno dolga je bila ta »krasna« noč. Končno se je začelo daniti. Vrnem se na Korošico, ker sem je venčar hotel foto- grafirati — v trajen spomin!

Ko je bilo to storjeno, se napotiva po strni poti za kočico in vedno debelejši sneg navzgor, le sem in tje se vidi kakšna markacija. Hodila sva paž na slepo srčno. Slednjič sva na razpotju, kjer se odepri ena pot Škarje, a druga rineva naprej ter sva končno na vrhu Ojstrice (2849 m). Škatlja je bila pod snegom, o- ster veter je bil, zato se vrnem koj na- zaj do razpotja, kjer je bil krasen po- gled na Škarje, Planjavo, Mrzlo goro i. dr.

(Konec prih.)

Mariborske vesti.

Maribor, 3. septembra 1923.

mi Kralj v vinski poskuševalnici vinarskega in sadjarskega odseka. Povo-dom poseta mariborske Industrijsko-obrtno vzorčne izložbe dne 28. avgusta t. l. je Nj. Vel. naš presvetli kralj Aleksan-der s svojim spremstvom počastil tudi vinsko poskuševalnico vinarskega in sadjarskega odseka. Serviralo se je tro-je vrst vina in sicer 1917 šček, rumeni šipon iz Kajžara, Franca Kočevarja v Središču ob Dravi; 1921 šček, »Sauvign-on blanc« (muskatni zelenič) iz železnih dveri, Franca Zemliča v Ljutomeru in 1921 šček, dišeči traminec iz Herce-govčaka, Kletarja Bouvier v Gornji Radgoni. Nj. Vel. se je prav laskavo iz-razil o kvaliteti teh vin in se je nadalje živo zanimal za izgled letošnje vin-ske letine. — Vinogradniki, Vam je ve-ral ta poset našega kralja!

m Pogreb Valice Pajtlarjeve. Dne 29. avgusta je umrla za vnetjem srednjega nosa vzorna gojenka Državnega ženske-ga učiteljskega v Mariboru, Valica Pajtlarjeva, in 31. avgusta smo jo na po-breškem pokopališču spremili k večne-mu počitku. Lepi spreved, s cvetjem in vencici posuto rakvijo je pričal, kako so dobro rajnico cenili učitelji, ljubile vrst-nice in spoštovali Sokolice družice. Ob grobu se je poslovil od odlične gojenke in nad vse dobre mladenke profesor ve-zonanka g. Osterc; očrtal je njene vrli-ne in s plemenitimi besedami dal duška velikim bol, ki je polnila sleherni srce. — Valica naša! Ni ti bilo sojeno, da do-sežeš cilj, ki si ga bila izbrala svojemu življenju. Dobri Bog je naklonil drugo nagrado Tvoji dobri dušici in Te vzel v svet let k sebi. Ostala nam boš kot vrst-nica in nčenka v večnem spominu. Bodi Ti zemljica lahka!

m Dvajsetletnico mature obhajajo v sredo 5. sept. t. l. v Mariboru oni bivši dijak mariborske gimnazije, ki so ab-solvirali svoje študije leta 1903. Skupni obed se vrši v Narodnem domu, nato pa izlet v okolico. Od bivših profesorjev še živijo g. šolski svetnik Fr. Jerovšek, prof. Janko Košenina in dr. Ant. Me-dved.

m Stavka v delavnicah podržavljene južne železnice. Kakor izveemo, še ni po-mehala stavka v delavnicah južne želez-nice. Nova uprava je odredila izprtlje-vasi stavkujočih delavcev. Ukaz o iz-prtlju je bil razglašen danes do-poldne, obenem pa so začeli delavci iz-nova sprejemati v službo. Danes so ime-li stavkujoči delavci zborovanje, ki so na-njem sklepali o stališču napram izprtlju. Rezultata nismo mogli izvedeti. Izgleda, da bo državna uprava uporabila vsa sredstva, da prišli delavstvo k pokor-nici.

m Mezdino gibanje v tovarni Doctor in drug. V prednici in apreturi Doctor in drug na Ruški cesti so bili delavci že več dni v mezdinem gibanju. Danes so proglasili stavko. Ker delavstvo po na-ših informacijah splošno ni organizirano, ne bo stavka bržkone zavlekla.

m Podpora »Ljudski knjižnici«. Mar-ko Rosner iz Slovenske ulice je daroval »Ljudski knjižnici« 32 m trpežnega pla-kna za vezavo knjig. Velikodušnem da-povalcu izreka vodstvo iskreno hvalo ter prosi obenem ostalo javnost, da pričetka šolskega leta gumno podpre to edino in prepotrebno javno ljudsko knjižnico v Mariboru. Knjige so se ravno čez počit-nice zopet silno podražile, vse šole so brez knjižnic, zato je tudi to potrebno. Na podpremo javno knjižnico, ki je vsa-komn pristopna.

m Glasbena Matica. Prejeli smo in ob-ljavljamo sledeče vabilo: Minule so po-letnice. Od vseh strani se vračajo okrep-teni meščani, da z novimi močmi pri-čnajo svoje delo. Tudi v društvi se za-čenja novo poživljeno delo in vrvenje. Glasbena Matica ne sme zaostajati. Do-bro je počivanje, treba se bo pridno gi-bati, ker dela je veliko. Svesti si pa, da mi prinašamo svoj kamen k veliki zgradbi narodne kulture, delamo radi in vztrajno, zlasti se, ker imamo zavest, da nam je za naše delo vsak hvaležen. Naši prijatelji so idealni; da jih dosežemo, je treba mnogo potrpečljivosti in skupnega de-la. Zato vabim vse pevke in pevce, stare in nove, v sredo večer t. j. 5. sept. ob 20. uri na prvo vajo in sestanek v društve-ni sobi. Na dnevnem redu so zelo važni

ukrepi in odločitve. Novi udje, ki imajo dober in izurjen glas, posluš, pred vsem pa smisel za vztrajno, resno in smoteno narodno delo, so nam iz srca dobro došli. Na svidenje torej v sredo zvečer! — Predsednik.

m Glasbena Matica, Maribor. Pevske-mu zboru Glasbene Matice je podaril trgovski kegljaški klub preostanek svo-je blagajne v znesku 180 Din. — Srčna hvala in vianit sequentes!

m Tat, ki je kradel knjige v Ljudski knjižnici in bil, kakor smo poročali v nedeljski številki aretiran, je izmaknil več knjig tudi iz knjižnice akademičnega društva, ki se nahaja istotako v Na-rodnom domu. Ugotovilo pa se je dalje, da je isti Uršič vlomil tudi v gledališko garderobo in odnesel več stvari, ki pa so bile sedaj vse najdene pri neki stari-narki.

m Meštno kopališče je, kakor navad-no, razven pondeljka, zopet ves teden odprto. Radi praznika je ta teden perna kopel rezervirana samo v sredo za žen-ske.

m Kavarina v mestnem parku. Dnev-no od 17. do 19. ure in od 20. do 24. ure koncert. Sladolei in domače pečivo.

Kultura in umetnost

x Zemljepis slovenskega ozemlja za učence 4. šolskega leta, spisal ravnatelj M. Pirc, je dobil predaprobacijo. Ime-novana knjižica je v tisku Mariborske tiskarne in izide v najkrajšem času, na kar opozarjamo vodstva osnovnih šol; krasilo jo bo mnogo lepih slik naše ožje domovine. V teku enega meseca izide tu-di Ročni zemljevid slovenskega ozemlja, ki ga je priredil tudi ravnatelj M. Pirc, risal pa Slavoj Dimnik. Tako zemljepis kakor ročni zemljevid bosta omogočila v novem šolskem letu uspešni pouk zem-ljepisja v 4. šolskem letu osnovnih šol, zlasti ker bo cena obeh zmerna.

x Knjižne cene na Poljskem. Rasto-ča draginja poljskih knjig je zelo vzne-mirila literarne kroge in tudi široko javnost. Neki list je pisal, da stojimo pred grobom poljske knjige. Poljski za-ložniki so izjavili, da so očitki o navija-nju cen neutemeljeni ter opozarjajo na razmerje med cenami živih ljudskih po-trebnosti in knjig pred vojno in sedaj. — Pred vojno je stala leposlovna knjiga v osmerki, broječa 12—25 pol, 2—6 K t. j. toliko kot srajca, klobuk, pol tone pre-moga, srebrna ura itd. Po sedanjem multiplikatorju stane taka knjiga 70.000—180.000 Mk, dočim se cene omenjenih predm. gibljejo med 350.000—900.000 polj-skih Mk. Znanstveno delo v veliki okta-vi, 25—60 tiskanih pol, je stalo 6—30 K; za ta denar je bilo mogoče dobiti meter najboljšega sukna ali svile, par čevljev, najfinejši klobuk, tono premoga, srebr-no uro in pod. Danes stane knjiga v označenem obsegu in formatu 100.000—500.000 poljskih Mk, dočim so se navede-ni predmeti podražili od 700.000 do 1.800.000 poljskih mark. — Tudi pri nas je podoben položaj, vendar pa je treba pristaviti, da bi bila taka primerjava le tedaj povsem upravičena, če bi bila knji-ga izključno trgovski in ne kulturni predmet in ako bi bili tudi dohodki zra-vnani v razmerju s prejšnjo vrednostjo. Izenačiti knjižne cene s cenami sukna in svile bi pomenilo ubiti knjigo in uničiti knjigotrštvo.

Sokolstvo.

o Vse člane, telovadeče in netelova-deče, kakor tudi one, ki nimajo kroja, se nujno pozivlja k obvezni vadbi re-dovni vaji, ki se vrši v sredo dne 5. septembra ob pol 20. uri na dvorišču drž. realke. Bratje, dokažite disciplino in točnost! Zdravo! — Prednjački zbor.

Sport.

1. dan: 1 : 0 za Sušak.

V soboto 1. tm. je otvoril naš prvak svojo jesensko sezono. Nasprotnik mu je bil prvak Sušaka, ki se je s to tekmo — da vrne Mariboru svoječasno gosto-vanje — prvič predstavil mariborski športni publiki. Suščani so nastopili z mladim, še precej dobro vigranim mo-štvom, kojemu so glavne vrline gibčnost, brzina in kar je glavno: v celem moštvu živi pravi športni duh s trdno voljo do

borbe in zmage. To so pokazali pred-vsem v 2 polčasu prvega dne, ko so se krčevito branili premoči domačih in v II. halfnim drugega dne, ko so prav do konca skušali z vso vehemenco doseči čim častnejši rezultat. Posamezne linije Orienta so si enakovredne; medsebojni kontakt zadovoljiv. Tehnična in takti-čna stran pa je še precej primitivna. Iz-vrsten je vratar. — Maribor poraza ni zaslužil. Že proti koncu prvega polčasa in do 30' drugega je vedno več pridobi-val od igre in proti koncu se je vedno bolj ustalil na polju Suščanov. Napad pa ni bil razporejen k streljanju in tako so končali napadi navadno jedno v autu. Če tudi ni razvil kake osobite igre, je imel vendarle več srečnih momentov. Obramba je znala uporabiti proti napad-ni vrsti gostov taktiko, ki je razru-šila napade že pred kaz. prostorom. De-lovala je eksaktno in je bila glavna opo-ra moštva. Krilei so bili defenzivno do-bri. V ofenzivnem delu pa so še vedno slaba opora napadu. Napad je bil uren, omejil se je pa preveč na igro notranje-ga tria, kar je bilo ob razmočenem te-renu zgrešena taktika. Goal, ki je padel začetkom druge polovice, je bil autogol, ki rezultira iz nepravilno diktiranega kota. — Sodnik g. Padjen iz Sušaka ni zadovoljiv. Spregledal je na obeh stra-nih več napak in zagrešil več nepravil-nih odločb. (2 offsidea v škodo M, 3 m strel etc.) — Zvečer se je vršil v Götzovi dvorani na čast gostom lépo animiran družabni večer. »Bratski klub« pa niso smatrali za potrebno — kakor smo opa-zili — se vsaj formalno po delegacijah udeležiti prireditve. — Nova cvetka v kroniki o mariborskem športnem duhu in razumevanju športsko-gentlemanske-ga takta.

2. dan. Maribor : Orient 2 : 2 (1 : 0).

Začetkom raztresena igra srednje kakovosti. Šele ko pade v 20' po Bratov-žu prvi goal za Maribor, pridobi igra na tempu, ki prehaja v fenishu do viška. Prvi polčas lahka premoč Sušaka. V drugem polčasu diktira do 25' igro Ma-ribor, ki poviša po Pernatu scorš na 2:0. Tu se pokaže Orient kot prava tkzv. »Kampfmannschaft«. Diktira oster tem-po in pridobiva vedno bolj na terenu. Uspeh ne izostane. Vsled nerazporazum-ljenja domače obrane v vratarjem dose-že 1 goal. V 48' dosežejo po offsideu des-krila izravnavo. Obe moštvi sta v sploš-nem zadovoljili. Sodnik g. Padjen. Go-stom je prihranil dve 11 m. Spomnili smo se izjave sodniškega kolegija OFB: češ, takoj lahko sklepaš o kakovosti in športnem ter kolektalnem duhu sodnika, ki se vsiljuje v kroge, kjer se sodnika določa in ki se s samohvalo rine v o-sprejje. Morda se jo je »pozneje« spom-nil tudi g. Padjen. Drugič pa malo pre-je, da ne bo slabega utisa. No pa če bi se že samohvala uresničila... no saj smo videli!

: Ptuj : Rapid 1 : 5 (0 : 2). Prvenstvena. Op.

—□—

: Olimpijski dan v Ljubljani. Sportna zveza je zasnovala za 16. tm. s sodelova-njem ljubljani. sportnikov in ostalega sportu naklonjenega občinstva obširne športne prireditve, združene z matinejo članov tukajšnje opere, tombolo, in za-bavnim večerom v dvorani »Kazine«, katerih čisti dobiček je namenjen fondu za udeležbo naših sportnikov na osmi olimpijadi leta 1924 v Parizu. Kako vi-soko cenijo šport in njegovo udejstvova-nje na mednarodnem trgu kulturne in športno ugledne države, nam kažejo sa-mo zneski, ki jih žrtvuje Amerika, Fran-cija, Anglija ali Italija v te svrhe. Ne samo državne blagajne nego tudi zaseb-niki vedo ceniti velikanski pomen med-narodne višine na športnih poljih. Tudi naš mladi šport je na lastnih nogah po-kazal v petih povojnih letih mnogo že-lezne volje in izvrstnega materijala, ki mu nedostaja samo denarne podpore za najnujnejše športne prostore in nekaj ugodnosti za smotreno vežbanje. Na boljšem sta v tem pogledu Zagreb in Beograd. Znano je, da daje tudi Ljubljana v vseh disciplinah sporta vedno več upo-števanih moči. Da prepreči vedno ne-znosnejša in usodnejša materijalna bre-mena za razvoj slovenskega sporta in ga predstavi že prihodnje leto na svetovni olimpijadi, kjer mora kmalu zavi-hrati tudi naša trebojnica zmagovalno, se obrača Sportna zveza v imenu vseh

udeleženi športnih inštanec na občinstvo, da ji priskoči v tem važnem trenutku na pomoč in omogoči s tem nastan naših prvoboriteljev v Parizu.

Objave.

§ Legitimacije za Dunajski velešejem se dobe pri ravnateljstvu Mariborske tiskarne po 25 Din.

§ Legitimacije za Ljubljanski vele-sejem se dobe pri ravnateljstvu Mari-borske tiskarne po 50 Din.

§ Navodilo za Praški velešejem, ki se vrši od 2. do 9. septembra. Legitimacije stane 25 D, prištevati pristojbino za kolekt. Kolkovanje za I. razred 2 šK, za II. raz-red 1 šK, za III. razred — 50 šK. Znižana vožnja velja za vse vlake osebne in brzo-vlake, izvzeti so samo ekspresni vlaki. Osebe pod 18 let nimajo pravice do zniža-ne vožnje. Popust je 53% na čehoslov. železnicah, ki velja od 28. avgusta do 14. septembra ter velja samo po najbližji ruti od bivališča posetnika. Popust na progah juž. železnice 50%. Vožnja se sme prekiniti samo enkrat v območju ČSR železnic. Na podlagi legitimacije morajo ČSR konzulati izdati vizum na potni list s 75% popustom. Legitimacije se dobe tudi pri ravnateljstvu Mariborske tiskar-ne dd., Maribor, Jurčičeva ulica 4.

§ Legitimacije za graški velešejem, ki se vrši v času od 1. do 9. septembra v Gradcu, se dobe tudi pri ravnateljstvu Mariborske tiskarne d. d., Maribor, Jur-čičeva ulica 4. S to legitimacijo ima vsak posestnik pravico do 50% znižanega vizu-ma, ter lahko z vozovnico osebnega vla-ka potuje tudi v brzo- in D-vlakih. Legi-timacija velja kot vstopnica v železniške prostore.

Zanimivosti.

Mesojadi kostrun.

Neki mesar na Tirolskem ima ko-struna, ki je prav za prav krvoločni zver. Navadil se je v svojih mladih dneh požirati meso in zdaj se masti z njim — če mu ga le dajo — kakor kak sibirski volk. Drži se vedno doma in neprestano špekulira okrog mesnice. Ko je bil še nedolžno jagnje, so ga mesarski pomoč-niki zalivali s krvjo, da bi se zredil. S tem so ga privadili na okus krvi in me-sa, kajti počasi je začel tudi že trgati črva in druge odpadke po mesnici. Sre-vse, kar mu iz mesnice privoščiijo za po-boljšek. In se redi, da je groza. Zaklati ga ne marajo. češ, kdo bo pa jedel tako zver — v ovčji obleki.

Gospodarstvo.

Zborovanje Centrale industrijskih kor-poracij v Beogradu.

Centrala industrijskih korporacij s sedežem v Beogradu je skupna organi-zacija industrije v naši državi. Ona spa-ja v sebi organizacije industrijcev v po-sameznih pokrajinah naše države, ki so prostovoljne družbe, ter v onih pokraji-nah, kjer ne obstoje posebni Savezi in-dustrijalcev tudi trgovske in obrtniške komore tako v Dalmaciji, Bosni, Južni Srbiji, Vojvodini, Bački in Sremu. Za ustanovitev centrale si je stekla največ zaslug Zveza industrijcev v Ljubljani, ki je prva poslala svojega stalnega dele-gata kot elociranega tajnika v Beograd. Tekom kratke dobe svojega obstanka ni je Centrala industrijskih korporacij v Beogradu, ki ima lepe prostore v palači Jugobanke v Kolarčevi ulici, pridobila velik ugled in veljavo po svojem re-gnem delu in taktinem postopanju. Pred-sednik naše državne industrijske organi-zacije je gospod Bajloni, odlični indu-strijalec beograjski, podpredsednika sta g. S. Aleksandrov, predsednik Saveza industrijcev v Zagrebu ter g. dr. Fran Windischer v Ljubljani. V tajništvo cen-trale delujejo g. Črešin, dr. C. Gregovič, Boškovič. Centrala industrijskih korp-oracij je na prednan kongresa izvozne tr-govine pozvala svoje člane na zborova-nje v ta namen, da se zjedinijo za pravi-ce in smernice, katere je zastopati na kongresu. Pozivu so se odzvali delegati vseh članic iz Skoplja, Bečkerek, Nove-ga Sada, Zagreba, Osijeka, Bosne, Dal-macije in Ljubljane. Razpravljalo se je

podrobno o potrebah in željah naše industrije glede eksporta posebno tudi spričo napovedanih tarifnih povišanj ter se je doseglo popolno edinstvo glede predlogov, ki jih treba postaviti drugi dan na kongresu izvoznikov. Obširno se je razpravljalo o količinah, katere more industrija v nastopni kampaniji eksportirati ter so bile ugotovljene številke. Poročal je jako temeljito in stvarno g. dr. C. Gregorič. Kot zastopnik našega lesnega odseka je prisostvoval tajnik g. dr. Corup, kot delegat za železno industrijo gen. direktor g. K. Noot. Spričo dejstva, da je program kongresa predvideval za eksport le nekatere stroke industrije, se je na predlog g. dr. Frana Windischerja sklenilo soglasno, da treba upoštevati na kongresu izvoznikov tudi našo celo industrijo, ker so v naši državi sedaj prilike take, da igra industrija mnogih strok kot stalen eksporter odlično vlogo v eksportu v inozemstvo. To načelo je bilo na kongresu tudi drage volje osvojenno ter je kongres ugotovil celokupne izvozne množine za eksport. Na tej predkonferenci se je obširno razpravljalo o znani naredbi št. 116 Služ. Novin, ki odloča višje tarife za prevoz premoga, koksa, umetnih gnojil itd. po 1. septembru. G. dr. Windischer je opozoril na določila zakona o kulniku, ki težko prizadevajo interese zasebnih nameščencev ter njihov delodajalcev. O tem predmetu bo razprava na prihodnjem zboru Centrale sredi septembra.

g. Seznam importnih in eksportnih trgov v okraju trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani je ravnokar izšel.

Cena je 5 Din. za komad; po pošti 50 p. več. Naroča se v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani. Za čas III. velesajma bo na prodaj tudi na velesajmu v Ljubljani.

g. Popravki in dopolnila k seznamu industrijskih in večjih obrtnih podjetij v okraju trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani so ravnokar izšli. Cena seznama s popravki in dopolnili vred je 15 D; po pošti 50 p. več. Naroča se v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani. Za čas III. velesajma bo na prodaj tudi na velesajmu v Ljubljani.

g. Nabava sena in slame. Za nabavku sena i slame za Mariborski i Celjski garnizon održaće se druge javne usmene licitacije i to: 1. Za garnizon Mariborski 630.000 kilograma sena i 270.000 kilograma slame, kod komande vojnog okruga u Mariboru na dan 10. septembra 1923 g. 11. časova prije podne. 2. Za garnizon Celjski 54.000 kg sena i 49.000 kg slame, kod Komande vojnog okruga u Celju na dan 11. septembra 1923 godine u 11. časova prije podne. Isporka sena i slame po mesečnim partijama franko magacin (senjak) intendantskih slagališta navedenih garnizona do 15. novembra 1923 g. Kaucija 5% polaže se u gotovom novcu ili vrednosnim papirima po čl. 88. zakona o državnom računovodstvu na dan licitacije do 10. časova prepodne na kasama navedenih komanda. Uslovi po kojima će se ove licitacije izvršiti, mogu se videti svakog dana pre i posle podne u kancelarijama označenih komanda. — Iz kancelarije intendature Dravske divizijske oblasti 8. broj. 12.611 od 18. avg. 1923 godine u Ljubljani.

Novo! Dežni plašči

od 450 Din. naprej, najnovejši vzorci, pravkar došli. Velika izbira perila, klobukov, čevljev, dežnikov, palic, nahrbtnikov in sandal po konkurenčni ceni pri 2595

JAKOBU LAH, Maribor, Glavni trg 2.

Novo! Galanterija

drobnina, trikotaža

Samo na debelo!

Gaspari & Faninger

Maribor 1047

Aleksandrova cesta 48.

Mihel Zevaco:

KRALJEV TEKMEC.

(Nadaljevanje in konec romana: Markiza Pompadour.)

Poslovenila: Rosandra.

(Dalje.)

(45)

— Oči so ji bile zaprte, iz krčevito stisnjenih ust pa je silila krvava slina, — Bolnica ni niti stokala ni zdihovala, — navidezno sploh ni bila pri zavesti. — Starček ji je odprl s silo ustni, ali zobje se niso razklenili. —

Mirno, nerazburjeno je zdravnik vzel iz svojega žepa nek mal aparat ter ga potisnil med stisnjene zobe, — odprl je malo stekleničico, katero je tudi vzel iz žepa, vli par kapljic v žličico, pa se obrnil proti Crebillonu, rekoč mu:

— Gospod, — rad bi si upal ali zdi se mi preveč. —

— Le recite mi, jaz sem rad na vašo razpolago, — je odgovoril pesnik, opazivši, da si starček ne upa nadaljevati. —

— Evo, — je povzel besedo doktor, — medtem ko bom jaz razklenil zobe, ali boste vi tako dobri, da ji vlijete to zdravilo v usta? —

— Jako rad, gospod, — je hitel zatrditi Crebillon, ter približavši se vzel zdravilo v žličico ter skušal storiti, kar mu je bilo rečeno, misleč sam pri sebi:

— Zdi se mi za zlomka, da sem na naprtni poti. — Kaj mi je bilo za zlomka treba toliko truda, da sem prišel do tega uspeha. — Ej, že vidim da bo treba, da začnem iskati tega viteza d'Assas, kajti zdi se mi, da je on edini, ki bo znal pomagati, da se najde Ivan! —

Medtem je bolnica požrla par kapljic zdravila, katerega ji je bil poet vli v usta. Močno jo je pretreslo, parkrat je hitro odprla oči pa zopet zamažala, potem so se ji poteze vmirile, stegnile, kot da jo popušča in vse je kazalo, da je bolnica zaspala.

— Evo, — je potrčil zdravnik, — sedaj bo dobro! —

»Doktor, — je vprašala mladenka, kaj ne, da bo gospa ozdravila?«

»Pri moji veri, dekle moje, jaz tu še ne morem odgovorjati, ali zdi se mi, da smemo upati na ozdravljenje. — A sedaj pa prideš ti na vrsto, mala svojeglavka! —

»Doktor, vendar ne smem toliko nadlegovati gospoda,« je rekla sobarica pa pokazala na Crebillona. —

Ta je pa ves jezen, divji sam nase, da je tam, kjer je upal dobiti gospo d'Etioles, našel neznamo tujko, bil čisto zadovoljen, da se je lahko odstranil, z veseljem se je tedaj poslovil.

Doktor je medtem pozvonil slugi ter mu velel, da povede razočaranega Crebillona, opravičujoč se, da tega ne stori sam, ker je dekle potrebovalo nujne pomoči.

Crebillon je odšel, spremljan od strežaja, potem sta se mu še zdravnik in sobarica toplo zahvalila za pomoč v sili in prijudni neznanec je moral pustiti celo svoj naslov, češ, da se mu gotovo pride zahvaliti gospodar sam osebno, kadar se bo povrnil, — ker je s svojo pomočjo morda rešil bolnico, ki je bila sorodnica njegova.

Crebillon se je povrnil takoj v gostilno, kjer ga je čakal Noe, zvest povelju. — Poet je bil slabe volje, izpodletelo mu je upanje, ker je zgubil dragocen čas brez da bi se cilju le za las približal. — Še bolj je bil prepričan, da bi vladini vitez d'Assas znal kaj o Ivani, da da ga je treba na vsak način dobiti. —

Čez par dni se je predstavil v Crebillonovem stanovanju gospod gotove starosti, jako priprosto obločen, milega, vladnega ponašanja, kateri je, govoreč z precejšnjim nemškim naglasom, rekel, da je imejitelj one hiše v Reservoirs in mu povedal, da je vsled njegove pomoči sorodnica sedaj izven vse nevarnosti, se mu z obilnimi sladkimi besedami zahvaljeval, pa ga prosil, da ga počasti z obiskom, ter zopet odšel, predstavljajoč se z nekimi trdim, blagolasičnimi imenimi,

Klub-Bar

Dnevno ob 22. uri 22.

gostovanje umetniškega ansambla:

Poldi in Baren
Fran. Halaszova
Slavinette duo
Mme. de Carflu
HUGO - HUGO

Vstop prost. 1796

Lože se lahko rezervirajo.

Mala oznanila.

Praktikante(injo) s trgovsko solo, zmožnega slovensčine in nemščine v govoru in pisavi sprejme „Mirim“, tovarna čokolade in kakao v Mariboru. 1902 2-2

Iščemo zmožno moč za knjigovodstvo in svrhu trajne namestitve. Predpogoji so: perfektno obvladanje slovenskega in nemškega jezika, lepi rokopis in zadostno predzobrazbo v knjigovodstvenih in korespondenčnih poslih. Ponudbe naj se pošljejo pod: „Zanesljiv“ na administracijo lista, 1911 3-1

Kupi se rabljene dobro ohranjene parketne desčice za cirka 22 m². Naslov pove uprava „Tabora“. 1912

Odda se meblovana soba s prostim vhomom gospodu. Tržaška cesta 20, pritl. 1910

Čeden in pripraven paviljon na obrtni razstavi po ceni na prodaj. Gjuro Valjak, Mlinška ul. 2. 1890

Oddam lepo čedno sobo s posebnim vhomom gospodu. Gajeva ulica 10. 1913

Sivozeleni poškodovani moški velour-klebuk zgubljen pri zadnji predstavi cirkusa. Oddati proti nagradi pri policijskem komisarijatu. 1909

Dva dijaka se sprejmeta za dobro hrano in stanovanje pri boljši družini. Stanovanje z električno razsvetljavo in leži v sredini mesta. Naslov pove uprava. 1873 2-1

Nova svilenka ženska obleka ceno na prodaj. Koroska cesta št. 48. 1888 2-2

Prvovrstna suha

bukova drva

od 80 do 100 m³ takoj na prodaj. Oglasiti se v Pobrežju, Zrkovska cesta št. 46. 1886 3-2

Solske torbice

nahrbtniki v veliki izbiri, kakor tudi jermeni z držajem za knjige pri Ivanu Kravos, Aleksandrova cesta 13. Preprodajalec dobre popust. 1908 10-2

VINO CET

tovarna

vinkega kisa, d. z o. z., Ljubljana, nudi najfinejši in najokusnejši namizni kis iz pristinega vina.

Zahtevajte ponudbo!

Tehnično in higijenično najmoderneje urejena kisarna v Jugoslaviji.

Pisarna: Ljubljana, Dunajska c. 1a, II. nadst. 1384

MAJCENEJŠA

MANUFATURA

V MARIBORU GLAVNI TRG 2

katerega ni Crebillon niti malce mogel obdržati v spominu.

Crebillon je, medtem ko je z uljudno frazo odgovarjal na tujčeve prijaznosti, lepo sam pri sebi mislil:

»Zlodej naj me pocitra, če bom še kdaj prestopil prag tiste hiše, ti zlomkovo nemško seme ti!«

Poet je bil razjarjen, onemu neznanec ni mogel odpustiti, da je izgubil cele tri dni s skrajanjem vhoda v njegovo hišo, medtem ko je bil lahko svoj čas koristneje porabil.

Pa je bil jezen i na Noeta, ki je v svoji pijanosti dozdevno pomešal sanje z doživljaji, — najbolj jezen pa je bil sam nase, da je kar tako mirno in lahko-verno sprejel čenče nepoboljšljivega pijanca ter tekel in izgubljal čas. — Tolažil se je pa sam pred seboj opravičeval.

»Pa kdo ne bi verjel tako čudnim dogodkom in neverjetnim zvezam?«

Ali če bi bil ubogi Crebillon poznal svo resnico, to bi bil šele jezen, razjarjen, seveda — iz drugih vzrokov. —

Nam je znana cela resnica in razodeti jo hočemo bralcu, če nam blagovoljno sledi. —

XII.

Kaj se je godilo v hiši v Reservoirs.

Sledili bomo gospodu Jakobu od tam, kjer smo ga pustili: ob postelji uboge Ivane, kjer je potrpežljivo čakal, da se mlada žena toliko opomore, da se lahko porazgovori z njo. —

Ivano je tresla mrzlica in bledlo se ji je, — ali gospod Jakob je bil gotov, da njeno stanje ni opasno. —

Pomirjačoče zdravilo, katerega ji je bil on sam pripravil s posebno skrbjo, je bilo pač učinkovito in ji je dovolilo par ur okrepčujočega počitka, predvsem pa ji je odvzelo mrzlico, ter ji povrnilo malo novih moči. —

Pretresljaj je bil prehud in grozovit, posebno pa še za tako rahločutno naravo, kot je bila Ivanina, in bi gotovo moralo še mnogo dni poteči, predno bi si ona opomogla od groznega vdarca, ki je na mah uničil vse njene skrivne sanje in

želje, — ki je v hipno upropastil vse njene iluzije. —

Še dolgo in dolgo bo žalost in bol uničenih ljubezenskih sanj oklepalo tujno srce, krajšalo in onemoglolo jasno pojmovanje življenja, ali to vse je tega samovlastneža v njegovi krutosti malo brigalo. — on ni za nobeno ceno in na noben način odstopil in pozabil svoj namen, svoje namere. — Nasprotno celo, v tem slučaju je splošna oslabelost njene ga dušnega življa celo koristila in mu izvanredno dobro služila; na ta način mu bo pač tem lažje, da uporne in nosno dušo, nežno a dobro zavedajočo se svoje veljave, ki bi v polnomočju svojih zmognosti pač ne sledila prostovoljno njegovim načrtom. —

In ker je vse šlo po njegovi želji, je gospod Jakob odšel za nekaj časa, gotov, da dočaka zboljšanje njenega stanja, ko se vrne. —

Ali udarec je bil prehud za mlado moč, —

Naslednjega dne, mesto zboljšanja je nastopila še hujša mrzlica, nahudilo ji je še bolj, — bledlo se ji je neprenehoma.

Precej vznemirjen je bil gospod Jakob tedaj prisiljen poklicati zdravnika. Zbral ga je seveda izmed udov one skrivnostno grozne družbe, kateri je bil on strahovit in vztrajen poveljnik, glavar.

Zdravnik ni mogel prikrivati, da je stanje bolnice, čegar ime mu niso povedali, — jako resno in da on sploh ne more prevzeti odgovornosti za njeno okrevanje. —

Gospoda Jakoba so jasno odkritostne besede zdravnika resno prevzele. — Če pristopil je tedaj grof du Barry. Njegova strupena duša, prepodena z vsem blatom človeških niča, se je pokazala v vsi svoji gnusobi. — Kar jasno je povedal svoje mnenje, — češ, najbolje je, da se pusti boleznii svojo pot, — da se okoristi s takim nastopom srčne boli, da prepustijo bolnico brez oskrbe, da tako hitro izgine iz povrha. —

(Dalje prihodnjik.)